www.xtrapapers.com

Rewarding Learning

Uimhir Lárionaid

Uimhir Iarrthóra

General Certificate of Secondary Education
2015

Foghlaim don tSaol agus don Obair: Modúlach

Aonad 3
Saoránacht Áitiúil agus Dhomhanda

[GLW41]

GLW41

DÉ hAOINE 8 BEALTAINE, IARNÓIN

AM

45 nóiméad.

TREOIR D'IARRTHÓIRÍ

Scríobh d'Uimhir Lárionaid agus d'Uimhir Iarrthóra sna spásanna chuige sin ag barr an leathanaigh seo.
Ní mór duit na ceisteanna a fhreagairt sna spásanna chuige sin.
Ná scríobh taobh amuigh den achar bhoscáilte ar gach leathanach nó ar leathanaigh bhána.
Comhlánaigh le dúch gorm nó dúch dubh amháin. **Ná scríobh le peann glóthaí.**
Tá an t-iatán (ina bhfuil **Foinse A**) le húsáid le Ceisteanna **4** agus **5** i **Roinn B**.
Freagair **gach ceann** de na **cúig** cheist.

EOLAS D'IARRTHÓIRÍ

Is é 40 an marc iomlán don scrúdpháipéar seo.
Measúnófar caighdeán na cumarsáide scríofa i gCeisteanna **4** agus **5**.
Léiríonn figiúirí idir lúibíní ar thaobh na láimhe deise de leathanaigh na marcanna atá ag dul do gach ceist nó do gach cuid de cheist.

9360.11**R**

www.xtrapapers.com

Roinn A

Freagair **gach** ceist sa roinn seo.

Éagsúlacht agus cuimsiú i dTuaisceart Éireann agus sa domhan mhór is ábhar don cheist seo.

1 **(a)** Ainmnigh grúpa eitneach mionlaigh **amháin** a chónaíonn i dTuaisceart Éireann.

______________________________ [1]

(b) Mínigh cad é a chiallaíonn cuimsiú sóisialta.

____

____

____

______________________________ [2]

(c) Mínigh cad é a chiallaíonn sé a bheith claonta in éadan duine.

____

____

____

______________________________ [2]

www.xtrapapers.com

Na príomhinstitiúidí daonlathacha agus an ról atá acu le cuimsiú, ceart agus daonlathas a chur chun cinn is ábhar don cheist seo.

2 **(a)** Ainmnigh roinn rialtais Thuaisceart Éireann **amháin**.

____ [1]

(b) Sainaithin agus mínigh fáth **amháin** a dtabharfadh duine óg tacaíocht do pháirtí polaitíochta.

____

____

____

____ [2]

(c) Sainaithin agus mínigh dóigh **amháin** a gcuidíonn Tionól Thuaisceart Éireann le síocháin a chur chun cinn i dTuaisceart Éireann.

____

____

____

____ [2]

[Tiontaigh an leathanach

www.xtrapapers.com

Ról na sochaí agus an rialtais maidir le cearta daonna a chosaint is ábhar don cheist seo.

3 **(a)** Ainmnigh **dhá** eagraíocht a chosnaíonn cearta daonna i dTuaisceart Éireann.

1. ______________________________ [1]

2. ______________________________ [1]

(b) Sainaithin agus mínigh **dhá** fháth a mothódh grúpaí áirithe daoine go bhfuil siad imeallaithe sa tsochaí.

1. ______________________________

____

____

______________________________ [2]

2. ______________________________

____

____

______________________________ [2]

www.xtrapapers.com

(c) Sainaithin agus mínigh **dhá** dhlí comhdheiseanna.

1. ____

____

____

____ [2]

2. ____

____

____

____ [2]

www.xtrapapers.com

Roinn B

Freagair **gach** ceist sa roinn seo.

4 Léigh **Foinse A** agus bain úsáid aisti le cuidiú leat an cheist seo a fhreagairt.

(a) Mínigh **dhá** fháth a bhfuil comhionannas sóisialta tábhachtach sa tsochaí.

1. ______________________________

____

____

____

____

______________________________ [2]

2. ______________________________

____

____

____

____

______________________________ [2]

www.xtrapapers.com

(b) Teaghlaigh a chónaíonn i gceantair a bhfuil coimhlint iontu, mínigh an dóigh a bhféadfadh sé dul i bhfeidhm orthu.

[6]

www.xtrapapers.com

5 Agus tagairt á déanamh agat do **Foinse A agus** don eolas agat féin, déan ról Eagraíochtaí Neamhrialtasacha (ENRanna) (*NGOs*) a mheasúnú maidir le sárú cearta daonna a chosc agus le cearta daonna a chosaint ar fud an domhain.

[10]

www.xtrapapers.com

Leathanach breise má tá sé de dhíth

[Tiontaigh an leathanach

www.xtrapapers.com

Leathanach breise má tá sé de dhíth

www.xtrapapers.com

SEO DEIREADH AN SCRÚDPHÁIPÉIR

LEATHANACH BÁN

NÁ SCRÍOBH AR AN LEATHANACH SEO

www.xtrapapers.com

LEATHANACH BÁN

NÁ SCRÍOBH AR AN LEATHANACH SEO

Don Scrúdaitheoir amháin	
Uimhir Ceiste	Marcanna
1	
2	
3	
4	
5	
Marc Iomlán	

Uimhir Scrúdaitheora

Cuireadh isteach ar chead chun an t-ábhar cóipchirt uile a atáirgeadh.
I gcásanna áirithe is féidir nár éirigh le CCEA teagmháil a dhéanamh le húinéirí cóipchirt agus beidh sé sásta na hadmhálacha sin a fágadh ar lár a chur ina gceart amach anseo ach é a chur ar an eolas.

www.xtrapapers.com

Rewarding Learning

General Certificate of Secondary Education
2015

Foghlaim don tSaol agus don Obair: Modúlach

Aonad 3

Saoránacht Áitiúil agus Dhomhanda

[GLW41]

DÉ hAOINE 8 BEALTAINE, IARNÓIN

FOINSE A

www.xtrapapers.com

Iatán: Saoránacht Áitiúil agus Dhomhanda

Le húsáid le Ceisteanna 4 agus 5.

FOINSE A

Tá comhionannas sóisialta sa tsochaí tábhachtach. Tugann sé comhchearta do gach duine. Cuidíonn sé lena chinntiú go gcaitear go cóir le gach duine agus go bhfuil comhdheiseanna ag gach duine. Cuidíonn sé seo le gach duine a mhothú go bhfuil sé cuimsithe sa tsochaí agus laghdaíonn sé leithcheal i gcoinne grúpaí eitneacha.

Is féidir le neamhionannas sóisialta coimhlint a chothú idir grúpaí atá in adharca a chéile i roinnt tíortha. Téann sé seo i bhfeidhm go dochrach ar theaghlaigh. B'fhéidir go ngortófaí nó go marófaí baill teaghlaigh, agus b'fhéidir go mbeadh teaghlaigh gan dídean dá bharr. Is minic a dhéantar foréigean millteanach ar pháistí agus ar dhaoine óga nó go bhfeiceann siad é. Is féidir leis seo dul i bhfeidhm ar a sláinte mheabhrach.

Cuidíonn cearta daonna le comhionannas sóisialta sa tsochaí a chinntiú. Cuidíonn Eagraíochtaí Neamhrialtasacha (ENRanna) (*NGOs*) le cearta daonna a chosaint ar fud an domhain. Aibhsíonn ENRanna (*NGOs*) sárú cearta daonna agus déanann siad iarracht é a chosc, chomh maith le stocaireacht a dhéanamh ar rialtais le cearta daonna a chosaint. Fágann acmhainní teoranta agus scála shárú na gceart daonna, áfach, go bhfuil sé seo go fóill ina fhadhb mhór i gcuid mhór tíortha.

Foinse: Príomhscrúdaitheoir